

دینی ، علمی ، ادبی و اجتماعی

محفل

جلد ۵ ۱۳۳۸ سنه ۵

مجمع التلاوة

شیمدیلك عربی آیلری ابتداسنده نشر اولونور .

صارف ، مدیری ، محرری :

ربیع الاخر

۱۳۴۳

جزء

۵۴

شرائط تحریر: اسلامك نفغه خادم یازیلر مع التشر قبول ونشر اولونور . یازانك شخصیتی دکل ، یازینك ماهیتی نظر دقته آ لینیر . کونده ریله جك آثار اوقوناقلی ومختصرجه یازیلش اولمالیدر . کلن یازیلردن شایان قبول کوروللر تاریخ صیراسیله درج ایدیلیر .

شرائط اشترای: هر سنه نك برنجی وایکنجی آلی آیلغندن اعتباراً آبونه قید اولونور . سنه لکی پوسته اجرتیله برابر : ۱۰۰ ، آلی آیلغی : ۵۰ غروشدر . ممالک اجنیه ایچین ۲۰ و ۱۰ غروش علاوه سی لازمدر .

محفل

۱۳۳۸

مجموعه سنك یکن سنه لره عائد وپك چوق معلومات مفیده یی حاوی اولان نسخه لری منتظماً دیکلیمش واوزه درلینه قالین بررقاق کچیرله رك مجلد کتاب حالته کثیریشدر . خیرالانیس اولانیله جك بونقیس کتابلردن برنجیسنك موجودی بیتمش ، ۷-۱۲ نجی نسخه لری پراکنده اولارق قالمشدر . بهر نسخه سی ۱۰ غروشدر .

۳۴۲ و۴ نجی جلدلرک بدلی ده پوسته اجرتیله برابر یوزر غروشدر . طوغرودن طوغرویه اداره خانه یه ۲۰۰ غروش کونده ریلدیکی صورتده هراوج جلدی یوللانیر .

نسخه سی ۱۰ غروشدر .

ایدلیکی ، حتی کوندوزین مرئی اولدینی زمان فرانسه‌نک بیوک لیمانلرندن برینک اهالیسی شو آنی ظهوراتدن دولایی هیجانه قایلیمش و معصوم سیاره غریب سوزلره معروض قالمشدی : بوپارلاق کره عیجا جاسوسلرک را کب اولدقلری بربالونمی ، یاخود اولوم ودهشت صاچان جهنمی بر آلتمی ایدی؟ حالبوکه مسئله پک اسکیدنبری معلوم اولان وهر اون سکرز آیده برمشاهده ایدیله بیلن بر حادثه فلکیه دن عبارتدی .

اعتراف ایتک لازمدرکه هیئتک اساسنی قوران کلدانیلر ، مصرلیلر ، الخ ... خلاصه قدما سمایی برچوقلریمزدن دهایی طانیرواودورده کی وسائطسزلکه رغماً شایان دقت رصداتده بولنوردی . فکرمزجه مکتبلیرمزده تدریس اولنان معلومات فنییه فلکیاته عائد مباحث ایله باشلاملیدر که کتاب کائناتی تماشایه آلیشان کنج دماغلر ایلریده فنونک سائر شعباتنده کی تبعاته یابانچی قالماسینلر . یکی نسل آنحیق بوسایه ده بدایع طبیعیه یی بیلیمکسزین یاشامازکه بوده آز برموفقیت دکلدن . منتسبلرینی ماده مستفید ایده میه جک برعلمه زمانمزدده اهمیت ویرلمنی بعضیلریمزمناسبتسز کورووور . بولنره جواباً متوفی (هازی پووانقاره) نک ۲۶ شباط ۱۹۱۲ تاریخنده فرانسه جمعیت فلکیه سنده ایراد ایتدیکی برنطقدن آتیده کی پارچه لری نقل ایتمکه اکتفا ایلیه جکز :

« نه ایچون برهیئت شناس ، یوران وبقیدیران برایشه ، هردرلو اسباب استراحتدن تمامیه عاری اوزون کیجه مشغولیتلرینه قاتلانور ؟ شههسز یوکسک معاشرک خولیاسی اوکابوقراری ویردیره مز . ایچیکزده بوکا اینانان وارسه معارف بودجه سندن بی خبردر . خیر ! اگر هیئتشناس شکایت ایتیمکسزین چالیش یورسه آنحیق روح بشری

بلا استشنا قطع ناقص محرکگری اوزرنده سیر ایتدکلرینی وسیاراتک جاذبه لرندن طولایی شیمدی به قدر قطع مکافی و قطع زائد منحنیلری چیزدکلرینک ظن ایدلیکی فرانسه انجمن دانش فلکیسنه یازمش وادله قطعیه اراهه سیله ادعاسنی ده و هیئت عالییه تصدیق ایتدیرمشدر ! ...] دیمشدرکه : بالعموم قویروقلی ییلدیزلرک دخی بلا استشنا قیالی محرکار رسم ایدر اولدیغنی ییلدیرن حضرت سعدی نک بوارشادنن نه درجه ده سرور کسب ایتدیکمی قابل دکل آکلاته م . چونکه یکی بر معجزه قرآنیه قارشوسنده بولنش واونک ؛ تصور و تصویر ایدیله مز لذت معنویه سیله عادتاً سرمست مباهات اولمش ایدم ! . « فاعتبروا یا اولی الابصار »

ارکان حریبه میرالایی

عبدالرحمن

مریخک اسراری

حیات عملیه ده تطبیقاتی بولمیدینی ظن اولنان علم هیئت صوک زمانلرده کی حادثات سماویه یوزندن آرزوق رغبت کورمکه باشلامشدر . قویروقلی ییلدیزلر و مریخک ارضه تقریبی مسئله . لری موقت بر زمان ایچون اولسون یومی مطبوعاته مناقشه ایدلمشدر . علم هیئتک نادر منتسبلرینی شو حالک ممنون ایتدیکی ظن ایله یورز . مع الاسف سیاسی خبرلر قدر قوه تفسیرییه مالک اولیان رصدات هیئیه ، افکار عمومیه یه پک غریب بر صورتده ایضاح ایدیلور .

مدینتک مؤسسی اولدقلرینی ادعا ایدن آوروپا خلقنک بیله سمایه عائد معلوماتی پک نقصاندر . (بورردو) رصدخانه سی هیئت شناسلرندن موسیو (دوبله) نک آکلاتدیغنه کوره « بر قاج سنه مقدم (زهره) سیاره سی بتون پارلاقلیله مشاهده

بر هوا طبقه سی ایله محاط بولنسی مسكون اولديغنه اشارتدر . لكن اونوتمايالم كه بوا دعا بر فرضيه دن عبارتدر .

تحليل طيفي ايلاه هوا طبقه سینه دائر معلومات آله ايتدك ۱۶۷۲ تاريخندن اعتباراً ؛ مريخك قطبلى كونشك شعاعاته معروض اولوب اولماسنه كوره اوراده كي بياض لكه لك بيوپوب كوچولديكي مشاهده ايدلمكه باشلانمى .

بويياض لكه لك ؛ مريخك سطحنده بوز وصويك موجوديته اشارت اولديغنى ظن ايتك بك طيعيدر .

ايكى سياره آره سنده كي فرقله كلنجه : بوز كوشه دها ياقين اولديغمز ايچون حرارتدن دها زياده مستفيد اولورز . مريخك مدارينك بعد احتراقى فضله اولديغندن ؛ موسملرى پيننده كي فرقار دها چوقدر . بناء عليه قيش ايلاه يازين درجه حرارتك تحولاتى بوراده دها بارزدر . ارض ايلاه مريخ آره سنده كي مسافه نك ۳۹۷ ميليوندن ۵۳ ميليون كيلو مترويه قدر شمولى مدارينك محراقلى پيننده كي مسافه اوزونلغتك ايكنجى برتيجه سيدر . سياره نك ارضمه ياقلاشمه سي ايلاه رصداتك قولاي وشايان استفاده اوله جنى . وارسته ايضاحدر . آلتش اوچ دفعه بويولتن بر دورين ، مريخى قر قدر كوستر .

هيئتشناسلارك بو فوق العاده احوالدين استفاده ايتكى - ۲۳ آغستوسده اولديغى كي - دوشونكلرى پك اعلا آكلاشيلير . فقط ۱۹۲۴ سنه سنك سياره حقنده كي معلوماتى تزييد ايدوب ايتيه جكنى بيلمه يورز . لكن حال حاضرده كي قدر قولايقله رصد ايدلديكي ۱۱ آغستوس ۱۸۷۷ تاريخنده آتيدى كي مهم كشفيات ياپيلمشدر : واشينقتون رصد خانه سي هيئت شناسلاردن

هيچانه كتيده جك ، همده اوني اللهه تقريب ايله جك بر معظم اثره خدمت ايتك ايچوندر . سمواتك اوافق بر كوشه سنى كورمكه برابر يوكسلديكنى حس ايدر . ايشته اوزون سعينك ثمره سي بودر . *

مريخ سياره سي ؛ ارضه تقربى دولاييسيله معاصر ليمزى - مع الاسف بر قسم قىلىنى - اشغال ايتكدهدر . بزده فرصتدن بالاستفاده بو جرم سماوى يه عائد بعض معلومات ويرهلم :

برقاج آيدر شرقده . قيرمزى رنگيله اكلاقيد كي مسهلرك بيله نظر دقتى جلب ايدن بوسيله ارضمه چوق مشاهددر .

قطرى ؛ اوزرنده ياشاديغمز كره نك يوزده الله دردينه معادلدر . دها دوغريسى بو قطر ، قرككنك ايبنى مثليدر . بناء عليه مريخك سطحى پيكمز سطحنك درت مثله بالغ اولوبور ديمكدر . ايكى پيكي واسطه سيله مريخك كتله سي ، وبالنتيجه كثافتى معلوم اولمشدر . هيئتك دقيق حساباتى سايه سنده بو كثافتك سياره مزده كي اك سرت قيار ككندن چوق يوكسل اولديغنى اوكرندك . ديمك كه مريخك قسم اعظمى صلبدر . مع مافيه حجمك جزئلى كي كتله سنك آزلغنى انتاج ايدم جكندن اوزرنده بولنان اجسامك كوره جكي جاذبه دها آزدر : مريخه كيتمك قابل اولسه يدى اوراده بر يوك قالديرمق ايچون دها آرزومت چكه جكمز كي ارض اوزرنده محير العقول عد اولنه جق ارتفاعلره قولايقله صيچرايه بيله جكدك .

مريخ ، كونشك اطرافنده حركت ايدر وهى سنه سي بزم ۶۸۷ كونهز بدلدر . محورى اطرافنده ۲۴ ساعت ۳۷ دقيقه ۲۳ ثانيه ده دور ايتمنه بناء كونلرى بزم كيلردن چوق فرقلى دكلدر . قيرمزى سياره نك هواى نسيميمزه مشابه وبخار مائى حاوى

(آصاف هال) ٦٦ سانتيمتره قطره مالک بر دوربينه مريخک برپيکني، بر قاج زمان صکردهه برايکنجيسي کشف ايتدي . دوربينلرک اختراعندن بري ياپيلان رصدات، اليوکنک قطري ٣٥ كيلومتره اولان بوميني ميني اجرامک موجوديتني تين ايتديره مامشدي . زيرا اولنري بولق ايچون شرائط رصداتک مساعد، آلات رصدک مکمل وراصدک فوق العاده ماهر اولسي ايجاب ايديوردی . ايکي پيکک شايان دقت بعض خصوصيتلري واردر : برنجيسنک - که فرنکلر اوکا Déimos نامني ويرمشلردر - سياره نك اطرافنده کي مدت دوری مريخک برکونه مساويدر . اووجهله که اوراده بولنان برراصد ايچون - بتون نجوم کي شرقدن طلوع ايدر . فقط مداری اوزرنده کي حرکتی کره سماوينک دور ظاهر يسندن برايکي ساعت فرقلي اولديني ايچون سياه غایت آغير تبديل موقع ايدر . طلوع ايله غروب آره سنده کچن ٦٦ ساعت طرفنده ايکي دفعه صفحاتني اراه ايلر .

ديکرينک - اسمي Phebos در - مدت دوری ٧ ساعت ٣٩ دقيقه اولديغنه کوره عين راصدايچون - غربدن طلوع ايدوب سياهه بش يچق ساعت قدر بارلا دقندن صکره شرقدن باتار . ينه اوسنه (شيا پاره للی) ، (لووهل) واستادمن موسيو (فلاماريون) کي بيوک هيئتشناسلر شايان دقت رصدات يامشلردر . ايسته بو عالملر سياهه سنده قومشومن مريخک جغرافيه سنه دائر قيمتلي معلومات الده ايده بيلدک . ١٩١٠ سنه سنده وفات ايدن ايتاليالی (شيا پاره للی) سياره نك سطحنده کوريلن و قتال تسميه اولنان لککلی بربرينه ربط ايدن برطاقم خطوط منتظمه يي ايلک دفعه مشاهده ايتمشدر . بيلديکمز شيلري هر يره آرامق اعتيادمن اولديني ايچون بو قتال لکک مريخ ساکنلري طرفندن

ياپيلديغنه ذاهب اولانلر واردر . مع الاسف بوبر تصور و خيال دن عبارتدر . عصر لر کچه جک ، رصد آلتر يمزک تکاملنه رغماً ينه بويابده فرضيلر وضع ايتمکدن بشقه برشي ياپه مايه جغز . فقط سياره نك قيرمزي رنگني برنوع قومدن و نباتاتک يپراغندن تشکل ايدن طوپراغک رنگي ايله ايضاح ايده بيليرز . ارض ده خارجدن ترصد ايدلديکي تقديرده يشيل کورونمسي لازمدر . زيرا کرک بحر محيط لکک صوبي، کرک نباتاتک يپراقلري يشيلدر . کره مزک درنده اوچنک صودن متشکل بولنديغني ده اونوتيمه لم .

مريخک مسکون اولوب اولماديغي مسئله سنه کلنجه بو خصوصده قطعي بر جواب ويره جک وضعيته دکاز . هله تلسر تلغرافله مخبريه قالفيشانلرک دوشونجه لرني بردرلو آکلايه ميورز . مريخيلر اکر موجود ايسه بزه بلکه عصرلر دنبري اشارت ويرمشلر، جواب آله مينجه مخبره دن واز کچمشلردر . سماوي قومشومزله حقيقه قونوشمق ايسته . يورسحق الکتريق موجه لرني دکل ، ده ايني انتشار ايدن ضيائي استعمال ايتليز . ديگر بر نقطه ده وار : مريخيلرک کوره جکي درجه ده ضيادار اشارت ويرمک قدرتي حائر بولسيورمى يز ؟

خلاصه : هرکس خيالي اوقشايان نظريه يي قبول ايتمکده مختاردر . لکن مريخک اسراريني حل ايچون چوق ، يک چوق زمان کچمسي لازمدر . بر متفکرک ديدکي کي : « چابوق آکلامايي ايسته مک ابدياً آکلامه يه محکوم اولمقدر . »

مصري

محفل اجتماعي :

قادين اولسه يدم نه ياپاردم ؟
ارباب قلمدن بعضيلرينک تائث ايتديکي ، يعنى